

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/22/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116210549
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116210549.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobkyne: I. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/X O., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, , ul. Sovietskych hrdinov 163/66 Svidník proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadosťučinenie 300,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 16C/2/2016-28 zo dňa 15.11.2016 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 300,- eur z titulu primeraného finančného zadosťučinenia. Zároveň zaviazal žalovaného nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení poukázal na dôvody žaloby, stanovisko žalovaného, výsledky vykonaného dokazovania a uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prešov, č. k. 20C/311/2014-32 zo dňa 23.01.2015 v spore strán, súd určil, že zmluvné podmienky v zmluve uzavretej medzi stranami sporu dňa 21.11.2013 č. zmluvy XXXXXXXXXX v časti administratívny poplatok, ktorá zahŕňa administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 17Co/134/2015-65 zo dňa 18.02.2016 s tým, že žalovanému bola uložená povinnosť nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania. Následne súd prvej inštancie citoval ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ďalej § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s tým, že uviedol, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritériá na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň uviedol, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože v súčasnosti sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa bolo ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa, alebo osobitným predpisom bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. V danej veci zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky, a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti), alebo ide o nekalú obchodnú prax, prípadne neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bola už judikovaná zmluvná podmienka ako neprijateľná z dôvodu, že spotrebiteľovi je účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy zahrnul aj neprijateľnú zmluvnú podmienku - administratívny poplatok bez reálneho plnenia. Žalovaný na základe zmluvy o úvere s takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou sa snažil od žalobcu nezískať financie bez protihodnoty. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak

tým, že žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky finančné plnenie, vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 300,- eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa. Aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, a jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi, a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit a pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ, konania ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom sa nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, a to odňatia možnosti konať pred súdom, na základe čoho súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu. Poukázal na ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý síce úspešnej strane sporu priznáva právo na primerané finančné zadosťučinenie, ale žalovaný bol toho názoru, že takto zákonom priznané právo je potrebné vykladať skôr reštriktívne. Pri rozhodovaní o výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení. Nemožno teda hovoriť ani o opätovnom sankcionovaní žalobcu tým, že mu finančné zadosťučinenie nebolo priznané. Ďalej poukázal na to, že žalobkyňa od začiatku neplatila splátky podľa dohody o plnení v splátkach, podávala žiadosť o odklad splátkového kalendára. Uplatnený nárok žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnila. Ani po povolení odkladu splátok splátky neplnila, čím sa dostala do omeškania a dlžná suma sa stala splatná v celom rozsahu. Na úverovej zmluve nie je zaplatená istina úveru, a preto žalovaný bol toho názoru, že nie je možné domáhať sa uplatnenia finančného zadosťučinenia, keď k porušeniu zmluvných podmienok došlo zo strany žalobkyne a nie žalovaného. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia nevznikla. Žalovaný ďalej zdôraznil, že priznaný nárok považuje za neprimeranú ochranu spotrebiteľa, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu, v dôsledku čoho je hrubo porušované právo na spravodlivý súdny proces, ako i nevyváženosť práva a povinnosti, ku ktorých sa dlžník v dôsledku zmluvy o úvere zaviazal. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Právny zástupca žalobkyne sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

3. Podľa § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len CSP), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

Citované ustanovenie je vyjadrením princípu okamžitej aplikability ustanovení Civilného sporového poriadku aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti so zachovaním princípu justifikácie účinkov procesných úkonov, ktorý znamená zachovanie právnych účinkov úkonov vykonaných za účinnosti pôvodného Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom do 30.06.2016, ktorých následky úkonov sa majú uznávať i vtedy, ak novšia procesná úprava už s týmto následkom nepočíta.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na čas podané odvolanie preskúma napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie predchádzajúce

v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa čl. 2 ods. 1, 2 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet aj stav, v ktorom môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

5. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ako aj uplatnenými odvolacími námietkami odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. V tejto časti odvolací súd nepovažoval odvolanie žalovaného za dôvodné vo vzťahu k základu uplatneného nároku žalobkyne ako spotrebiteľky na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013. Ani odvolací súd v tejto časti uplatneného nároku nespochybňuje jeho základ. Spornou a odvolaním namietanou zostala otázka výšky priznanej náhrady finančného zadosťučinenia. Z obsahu odôvodnenia výšky uvedeného v bode 12 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie poukázal na stav právnej neistoty, ktorý mal nastať u žalobkyne z dôvodu, že žalovaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky si uplatňoval finančné plnenie. Iné konkrétne skutkové okolnosti týkajúce sa vzťahu žalobkyne so žalovaným, na základe ktorého si žalobkyňa uplatňuje nárok na primerané finančné zadosťučinenie z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplyvajú. Ide len o všeobecnú konštatáciu funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj postavenia žalobkyne ako spotrebiteľky vo vzťahu ku dodávateľovi. Takéto odôvodnenie priznanej výšky finančného zadosťučinenia nie je dostatočné z hľadiska jasnosti a určitosti. Pri posudzovaní uplatnenej výšky finančného zadosťučinenia, súd prvej inštancie mal poukázať na konkrétne skutkové okolnosti týkajúce sa strán sporu, ako aj aký konkrétny stav právnej neistoty, na ktorý poukázal žalovaný vyvolal. Vo vzťahu k namietanej výške preto odvolací súd považoval odvolanie žalovaného za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

Dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré vo vzťahu k výške priznanej náhrady nespĺňa náležitosti ust. § 220 ods. 2 CSP z hľadiska jej určitosti a preskúmateľnosti.

6. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať výškou uplatnenej náhrady primeraného finančného zadosťučinenia, a to pri jej stanovení vychádzať z kritérií, ktoré sú rozhodné pre stanovenie jej primeranej výšky, a to závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, finančnej situácie osoby, do ktorej práva bolo zasiahnuté, s tým, že jej výška musí byť primeraná a vždy závisí od úvahy súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná.

7. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej (§ 396 ods. 3 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP).

Ak bolo rozhodnutie zrušené, ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý- za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.